

متن پرسش

سلام و رحمت خدمت استاد بزرگوار: استاد اگر «فس جمانیة الحدوث و روحانیة البقاء» هست (به این معنی که انسان ابتدا فقط ماده هست و بدن مادی با حرکت جوهری قوه‌هایش بسترِ فعلیتِ تجرد_که همان نفس باشد_ می‌شود. (تعبیر استاد دینانی از این جمله و بیان مراد ملاصدرا ره از جمله‌شان.)، این مطلب با این جمله که «نفس بدن متناسب با خودش را شکل می‌دهد» به چه معنایی قابل جمع هست؟ (چرا که جمله دوم اینگونه به ذهن متبادر می‌کند که نفس پیش از شکل‌گیری بدن یک فعالیت دارد که بدن خود را شکل می‌دهد. آیا می‌توان مراد از شکل دهی بدن توسط نفس را اینگونه بدانیم که فعالیت تجرد به عنوان فضل و فعلیت بعید جهت صورت مادی را مشخص می‌کند؟! اگر غیر این هست، این تجرد اخیر نفس در بستر بدن مادی، چگونه با روایت امیرالمؤمنین (ع) قابل جمع هست که ارواح هزاران سال پیش از بدن خلق شده اند؟ (یعنی فعلیت پیدا کرده اند؟!؟! تشکر

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: آری! ارواح، قبل از ابدان در علم خدا در مقام امکان ذاتی خود حاضرند ولی تعین و به فعلیت درآمدن‌شان منوط به بدنی است مناسب آن روح، و حال که آن بدن را انتخاب کنند وقت نزول فیض الهی است تا آن بدن با تبدیل قوه‌هایش به فعلیت مناسب، بستر تحقق آن روح شود. اگر جسم با حرکت جوهری آماده نمی‌شد آن روح، محقق نمی‌گشت. موفق باشید